

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รายงานการวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวบันเทิงของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ประจำปี 2557 ผู้ศึกษามุ่งวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมของผู้รับสารว่า มีความรู้สื่ออย่างไรต่อข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าว และการรายงานข่าว

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายภาพข่าวหนังสือพิมพ์

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวบันเทิง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าว

ความหมายของคำว่า “ข่าว” อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนจะให้ความสำคัญแก่สิ่งที่จะนำมารายงานอย่างไร ทำให้คำนิยามของข่าวเป็นไปอย่างกว้างขวางตามคุณลักษณะที่ปรากฏในตัวของมันเอง ความพยายามในการจำกัดความปรากฏออกมาหลายรูปแบบเช่น เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างมาก หรือรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความยุติธรรมข่าว คือ รายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความยุติธรรม ทันเหตุการณ์ ถูกต้อง กะทัดรัดและเที่ยงตรง สิ่งที่ประชาชนสนใจ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความสำคัญ สิ่งที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตัดสินใจเลือกลงพิมพ์ เพื่อสนองต่อผู้อ่าน สิ่งที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ (จออ่าน วุฒติกรรมรักษา, 2536) ได้สรุปความหมายของคำว่า ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจ อันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

ข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นที่นำมารายงานนั้นจะต้องอาศัยหลักการพิจารณาว่ามีคุณค่าข่าวหรือไม่ถ้าเหตุการณ์ใดมีคุณค่าข่าวก็เลือกรายงาน แต่ถ้าไม่มีคุณค่าข่าวก็ตัดทิ้งไป จากแนวคิดเกี่ยวกับข่าวสรุปได้ว่า ข่าว คือ รายงานข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อไม่นานมานี้ รวมทั้งความเห็นของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญเป็นที่น่าสนใจของผู้รับสาร หรือมีผลกระทบต่อสาธารณชน

2.1.1 ข้อสังเกตเกี่ยวกับข่าว

- ข่าวอาจมีความสำคัญมีคุณค่าแต่ไม่ได้รับการหยิบยกขึ้นมารายงานในสื่อ
- เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นข่าวที่มีคุณค่าสูงที่สุดในวันนี้อาจไม่เป็นข่าวในวันพรุ่งนี้ได้
- เหตุการณ์หนึ่งข่าวอาจเป็นข่าวที่มีคุณค่าสูงที่สุดในวันนี้ แต่อาจไม่เป็นข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งก็ได้
- สิ่งที่สำคัญที่สุดของข่าว ควรประกอบด้วยความน่าสนใจ และความสำคัญ ในขณะที่ความเป็นจริง ข่าวที่น่าสนใจอาจไม่มีความสำคัญเลยและข่าวที่สำคัญมักไม่น่าสนใจ
- ข่าวไม่จำเป็นต้องรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันเท่านั้น เป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว หรือเหตุการณ์ที่ในอดีตก็อาจเป็นข่าวได้

2.1.2 ลักษณะการสื่อสารกับแหล่งข่าว

- การสื่อสารแบบเผชิญหน้าเป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีโอกาสเผชิญหน้า ผู้รับสารมีโอกาสแสดงปฏิกิริยาตอบสนองในทันทีที่ได้รับสารจากผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารก็ได้ทราบปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสารในทันทีเช่นกัน ทั้งสองฝ่ายมีการโต้ตอบกันอย่างต่อเนื่อง
- การสื่อสารแบบไม่เผชิญหน้าเป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่มีโอกาสเผชิญหน้ากัน แต่สื่อสารกันด้วยการผ่านสื่อหรือตัวกลางนำสาร ได้แก่ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมนุษย์ สื่อเฉพาะกิจผู้รับสารไม่มีโอกาสตอบสนองกลับไปยังผู้ส่งสารได้ในทันที

2.1.3 คุณสมบัติของนักข่าว

- ความถูกต้องแม่นยำ คือข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏในเนื้อหาของข่าวนั้น ต้องไม่ถูกบิดเบือน สามารถพิสูจน์ได้ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชน เรื่องราวที่มีการกล่าวหาในเรื่องร้ายๆ ผ่านสื่อมวลชนหรือสาธารณชนก็ดี ผู้สื่อข่าวต้องระวังเป็นพิเศษ การรายงานข่าวผิดๆ ถูกๆ จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตามจะทำให้ผู้รับข่าวสับสน อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดได้ ทำให้การตัดสินใจของสังคมผิดพลาดไปหมด ผู้สื่อข่าวควรจะระลึกเสมอว่า ความจริงในข่าวที่ถูกบิดเบือนเสริมแต่ง เท็จบ้างจริงบ้าง นอกจากนำความเสื่อมเสียมาให้บุคคล สังคม อาจสูญเสียคนดี ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมได้ ความถูกต้องนี้รวมถึงข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลโดยไม่ใช้วิธีพลิกเพลงตัดต่อ

- ความสมดุล และเป็นธรรมชาติ วิธีการนำเสนอข่าวจะต้องคำนึงว่าผู้ไม่อยู่ในเหตุการณ์สามารถมองเห็นเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกๆ ด้าน เหมือนกับได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นเสียเอง ข่าวนั้นต้องลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวอย่างมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง หากมีการสัมภาษณ์บุคคลเพื่อให้ข่าวนั้นมีความสมบูรณ์ จะต้องคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นเชื่อถือได้ ต้องยึดหลักความสมดุลและความเป็นธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย

- ความเป็นภาวะวิสัย คือการทำความจริงให้ปรากฏโดยไม่ลำเอียง อดตีใดๆ โดยยึดหลักที่ว่า รายงานข่าวจากสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง อย่างไม่มีอคติส่วนตัว อะไรที่เป็นข้อเท็จจริง มีคุณค่าทางข่าวให้รายงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ควรใช้ความรู้สึกส่วนตัวไปผูกพันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและลำเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง

- สั้น เข้าใจง่าย และชัดเจน การรายงานข่าวนอกจากจะต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 3 ประการควรนำรูปแบบในการเขียนข่าวไปช่วยปรุงแต่งให้ข่าวนั้นน่าอ่าน เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเวลาว่างของผู้อ่านที่มีจำกัดในแต่ละวัน

2.1.4 องค์ประกอบของข่าว

การเขียนข่าวหรือสารที่จะสื่อออกไปยังสื่อมวลชน ควรมีสาระสำคัญหรือองค์ประกอบ ที่เรียกว่า 5W 1H

- ใคร (Who) บุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับข่าว
- อะไร (What) เกิดอะไรขึ้น การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
- ที่ไหน (Where) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นที่ไหน
- เมื่อไร (When) เหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นวัน เวลาใด
- ทำไม (Why) ทำไมเหตุการณ์นั้นจึงเกิดขึ้น
- อย่างไร (How) เกิดขึ้นได้อย่างไร

2.1.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรายงานข่าว

ขั้นตอนในการเขียนข่าว

- หาข้อมูล โดยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์
- วางแผนการเขียน ศึกษากลุ่มเป้าหมายและนโยบายของสื่อที่จะส่งเผยแพร่
- ร่างเนื้อหา รูปแบบ ภาษา ทบทวน

- ประเมินผล โดยการอ่านทบทวนด้วยตนเองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยอ่าน องค์ประกอบการเขียนข่าว การเขียนข่าวลงหนังสือพิมพ์ต้องบอกสิ่งสำคัญที่สุดก่อน แล้วจึงบอกสิ่งสำคัญรองลงมา

2.1.6 โครงสร้างของข่าว

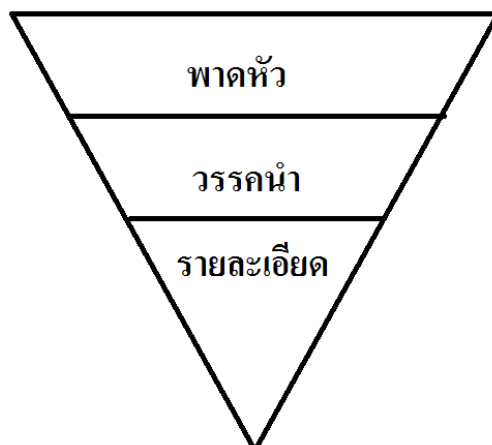
- พาดหัวข่าว คือ หัวข้อข่าว หรือชื่อเรื่องของข่าว ในการเขียนต้องนำประเด็นสำคัญของข่าวมาสรุปและเขียน เพื่อให้ผู้อ่านสนใจและทราบว่ามันเกิดอะไรขึ้นบ้าง โดยใช้ตัวอักษรตัวใหญ่กว่าตัวธรรมดา ใช้เพียงข้อความสั้น ๆ แต่สามารถเสนอสาระสำคัญให้แก่ผู้อ่านได้พิจารณาเลือกอ่านรายละเอียดข่าวที่ตนสนใจ การพาดหัวข่าวจะต้องใช้ทักษะการเลือกถ้อยคำภาษาอย่างมาก เพราะต้องดึงดูดความสนใจและกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่านไปพร้อมๆกันกับการใช้ถ้อยคำที่สั้นที่สุดให้สามารถอธิบายเนื้อความข่าวได้มากที่สุด “โดยอาจใช้คำที่รุนแรง คำแสดง ภาษาเฉพาะกลุ่ม ใช้เรื่องตำนาน หรือ เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ”

- ความนำข่าว คือ สาระสำคัญของเนื้อหาข่าวที่เขียน โดยย่อเพื่อสร้างความเข้าใจทั่วๆ ไปแก่ผู้อ่าน ภาษาที่ใช้ในการเขียนความนำข่าวต้องเขียนด้วยข้อความที่กระชับรัดกุม เลือกสรรคำ โดยเฉพาะคำกริยา วิเศษณ์ ที่ทำให้เห็นภาพแฝงอารมณ์ ความรู้สึก ใช้คำสั้น ๆ คล้ายกับพาดหัว ความยาวประมาณ 1-2 บรรทัด

- ส่วนเชื่อมความนำข่าวกับเนื้อเรื่อง เป็นข้อความสั้นๆ ที่เชื่อมระหว่างความนำข่าวกับเนื้อเรื่องเพื่อให้การเขียนข่าวนั้นเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

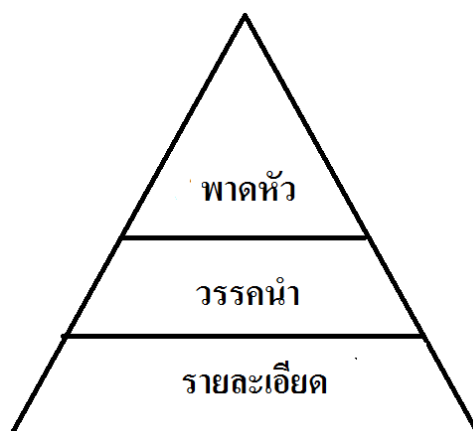
- เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาข่าว คือ ส่วนที่อธิบายหรือขยายรายละเอียดของส่วนประกอบอื่น ๆ ข้างต้นเพื่อให้ผู้อื่นทราบเรื่องราวและเข้าใจลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน รูปแบบการเขียนข่าว ทั่วๆ ไป ไม่ว่าจะข่าวหนังสือพิมพ์ หรือข่าววิทยุโทรทัศน์ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ พีรามิดหัวกลับ พีรามิดหัวตั้ง และสี่เหลี่ยมผืนผ้าทรงยื่นแบบผสม ซึ่งใช้ในรูปแบบของข่าวที่แตกต่างกันดังนี้

(1) แบบพีรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) เป็นการนำเสนอข่าวโดยลำดับประเด็นสำคัญจากมากไปหาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ในการอยากรู้อยากเห็นสิ่งสำคัญก่อน ส่วนรายละเอียดไว้ทีหลัง ประกอบด้วย ข่าวพาดหัว วรรคนำ ส่วนเชื่อม และส่วนของเนื้อเรื่อง เรียงตามลำดับความสำคัญ เป็นการเขียนข่าว โดยเริ่มด้วยความนำที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง และส่วนเชื่อมที่โยงความสัมพันธ์ระหว่างความนำกับเนื้อหา ที่มีความสำคัญรองลงมา ส่วนเนื้อหา จะเป็นส่วนประกอบที่ให้รายละเอียดของเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมด

รูปที่ 2.1 การเขียนเนื้อเรื่องแบบปิรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid)

(2) แบบปิระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid) จะเรียงลำดับข้อมูลที่มีความสำคัญน้อยไปหามากที่สุด (Climax) เพื่อให้ผู้อ่านมีความอยากรู้ เริ่มจากประเด็นที่ไม่มีความสำคัญมากนัก แล้วค่อยๆ เพิ่มประเด็นที่สำคัญขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงประเด็นสำคัญที่สุด มักจะใช้ในเรื่องที่มีเงื่อนงำ เงิงสืบสวน สอบสวน ปัจจุบันไม่นิยมใช้

รูปที่ 2.2 การเขียนเนื้อเรื่องแบบปิระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid)

(3) แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าทรงยื่นแบบผสม (Combination) มักใช้เขียนข่าวที่ไม่ค่อยสำคัญ เป็นข่าวสั้นๆ เริ่มจากส่วนเชื่อม หรือจากเนื้อเรื่องข่าว หลังจากพาดหัวข่าวแล้ว ไม่มีความนำ ความสำคัญของข่าวเท่าเทียมกัน ตั้งแต่ต้นจนจบเนื้อเรื่องของข่าว มักจะเขียนแบบเสนอข้อเท็จจริง

พาดหัวข่าว
ส่วนเชื่อม
เนื้อเรื่องข่าว

รูปที่ 2.3 การเขียนเนื้อเรื่องแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าทรงยื่นแบบผสม

2.1.7 ข้อควรระวังในการเขียนข่าว

- ชื่อและนามสกุลต้องสะกดให้ถูกต้อง
- ยศ ตำแหน่ง ต้องระบุให้ตรงกับความเป็นจริง
- คำนำหน้าชื่อ และบรรดาศักดิ์ต้องระบุเรียงลำดับให้ถูกต้อง
- การใช้อักษรย่อ หรือตัวย่อต่างๆ ควรตรวจสอบให้ดี
- ไม่สอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวเข้าไป
- การเขียนตัวเลขจำนวนมากอาจใช้ตัวอักษรแทน ถ้าไม่ใช่ตัวเลขที่แน่นอนใช้

คำว่าประมาณ

- หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคที่เข้าใจยาก

2.1.8 เทคนิคและขั้นตอนในการถามคำถามเพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาเขียนข่าว

ความสำเร็จของการได้ข้อมูลขึ้นอยู่กับความสามารถในการถามคำถามและทำให้ผู้ที่ถูกถามฟังพอใจ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย และวางแผนถามในสิ่งที่คนทั่วไปอยากรู้
 - ศึกษาคนที่เราจะไปถาม
 - เริ่มจากคำถามกว้างๆ ไปเจาะประเด็นคำถามที่แคบเข้าหรือประเด็นที่
- อยากรู้
- อาศัยคำตอบก่อนหน้านั้นของผู้ให้สัมภาษณ์ มาเป็นพื้นฐานในการถาม
- คำถามต่อไป
- คำถามควรกระชับ ไม่ควรถามคำถามที่ยาวเกินไป

- ขออนุญาตก่อน โดยหลักจิตวิทยาถ้าขออนุญาตถาม คนทั่วไปจะตอบรับที่จะตอบ

- หลังจากถามคำถามแล้วให้หยุดฟัง
- จดบันทึก หรืออัดเทปคำให้สัมภาษณ์ไว้ เพื่อนำข้อมูลมาเขียนข่าว

2.1.9 คำถามทั่วไปที่สามารถนำมาใช้สัมภาษณ์

คำถามพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ได้ทั่วไป ในการทำข่าวหนังสือพิมพ์ ได้แก่ รายละเอียดเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์เป็นอย่างไร เป้าหมาย ความคาดหวังหรือประโยชน์หรือกิจกรรมคืออะไร ความคืบหน้าในการดำเนินการไปถึงขั้นไหน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมีอะไรบ้าง และจะแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้ข้อควรระวัง คือ หลีกเลี่ยงคำถามที่นำไปสู่ความขัดแย้ง หรือความไม่พอใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ เช่น คำถามว่า มีความขัดแย้งในการทำงานใช่หรือไม่ เรื่องนี้มีการเมืองเข้ามาแทรก หรือมีข้อพิพาทเกิดขึ้นหรือไม่ ยกเว้นว่า ได้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นอย่างดีแล้ว และมีความเชี่ยวชาญในการทำข่าวดะดิก

2.1.10 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าวและการรายงานข่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับรายงานการวิจัยครั้งนี้ คือ

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าวและการรายงานข่าวฉบับนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการเขียนข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐได้ ช่วยในการสร้างความเข้าใจต่างๆ เกี่ยวกับข่าว การเขียนข่าว คุณสมบัติของนักข่าว เพราะการไปปฏิบัติงาน สหกิจศึกษาที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐนั้น ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจอย่างมาก เพราะที่นี้เน้นให้ปฏิบัติงานจริง ในสถานที่และสถานการณ์จริง แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าวและการรายงานข่าวฉบับนี้ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายภาพข่าวหนังสือพิมพ์

2.2.1 การถ่ายภาพข่าว

(กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) “ภาพข่าวเป็นภาพหนึ่งประเภทหนึ่งที่สามารถบอกเรื่องราวของเลี้ยววินาทีแห่งวิกฤตการณ์หนึ่งได้ ภาพข่าวที่ได้รับรางวัล นอกจากจะจารึกเรื่องราวทั้งดีทั้งร้ายไว้ให้อนาคตรับรู้แล้ว ภาพข่าวเป็นดัชนีชี้วัดอารยธรรมของความเป็นมนุษย์ ณ เวลานั้น....”

ภาพข่าวเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่ต้องแข่งขันกับเวลา ความเร็ว และการจับจังหวะภาพเหตุการณ์ในช่วงขณะ อาจเป็นภาพเดี่ยวหรือภาพชุดเล่าเรื่องเหตุการณ์ภาพข่าวต้องเป็นภาพที่สื่อความหมายได้โดยตรงสะท้อนความเป็นจริงและต้องเป็นภาพจริงในเหตุการณ์ (Realistic) อาจเป็นภาพบุคคล ภาพพฤติกรรมกระทำหรือภาพที่แสดงความขัดแย้ง เป็นต้น

2.2.2 คุณภาพของภาพข่าว

(กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณภาพของภาพข่าวไว้ว่า ภาพข่าวต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของข่าวที่สามารถสื่อความหมายเป็นเรื่องราวในเชิงข่าวได้ชัดเจน ในขณะที่ภาพถ่ายทั่วไปจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของความสวยงามทางด้านศิลปะมากกว่าประเด็นข่าว ดังนั้น ภาพข่าวที่ดีจึงมิได้หมายความว่า จะต้องเป็นภาพที่สวยงามเสมอไป แต่จะให้ความรู้ลึกของเหตุการณ์ข่าวที่เป็นปัจจุบัน มีความเคลื่อนไหว และมีสัมผัสทางอารมณ์ในเรื่องราวของภาพ ทั้งนี้ ภาพข่าวที่เหมาะสมสำหรับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐานดังต่อไปนี้

- ภาพข่าวควรจะมีองค์ประกอบของความน่าสนใจ ดึงดูดให้ผู้อ่านอยากดูภาพนั้นทันที
- ภาพข่าวต้องมีสาระเนื้อหาพอที่จะบอกเรื่องราวและเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย
- ภาพข่าวต้องสื่อความหมายในเรื่องที่ต้องการสื่อให้ชัดเจน ด้วยคำบรรยายที่กระชับ
- ภาพข่าวควรตอบคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร คล้ายกับการอ่านความนำข่าว
- ภาพข่าวควรมีคุณภาพดีพอที่จะเก็บรายละเอียดของเรื่องราวได้ครบถ้วนแน่นอน

2.2.3 คำอธิบายภาพข่าว (Caption)

เพื่อให้ภาพข่าวมีความหมายที่ชัดเจน คำอธิบายภาพข่าวที่ดีต้อง สั้น กระชับ ใช้รูปประโยคความตรง ใช้คำย่อ ทั้งนี้ควรมีการตั้งชื่อภาพและมีคำบรรยายตามลักษณะองค์ประกอบ 5W+ 1H (Who, What, Where, When, Why and How)

2.2.4 การถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์ต่างๆ

การถ่ายภาพข่าวแต่ละประเภทนั้น มีเทคนิค วิธีการแตกต่างกัน หากพิจารณาจากสภาพเงื่อนไขและเทคนิคทางการถ่ายภาพอาจจำแนกลักษณะสถานการณ์การถ่ายภาพข่าวได้ 3 สถานการณ์ดังนี้

- สถานการณ์ปกติทั่วไปสำหรับการบันทึกภาพ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขของสภาพแสงทางการถ่ายภาพ เช่น ข่าวกการจัดกิจกรรมการรับน้องใหม่ในสถานศึกษา ข่าวอุบัติเหตุทั่วไป ข่าวการชุมนุมประท้วง เป็นต้น
- ภาพข่าวกีฬาหรือสถานการณ์ที่ภาพข่าวเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว
- สถานการณ์การถ่ายภาพในสถานที่แสงสว่างน้อย เช่น ข่าวกิจกรรมการแสดงในอาคารต่างๆ การถ่ายภาพในเวลากลางคืนหรือการประดับประดาไฟ เป็นต้น สถานการณ์ข่าวแต่ละกรณีต่างมีเงื่อนไขทางการบันทึกภาพที่แตกต่างกัน

2.2.5 การถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์ทั่วไป

เป็นเหตุการณ์ภาพข่าวในเงื่อนไขที่มีสภาพแสงปกติในเวลากลางวัน เช่น สถานการณ์การชุมนุมประท้วง ขบวนแห่ในพิธีต่างๆ ข่าวพิธีกรรม เทศกาล ข่าวอุบัติเหตุ เป็นต้น สถานการณ์ดังกล่าว เป็นสถานการณ์ที่ช่างภาพต้องอาศัยความฉับไวในการจับจังหวะภาพชั่วขณะ (Decisive Moment) เพื่อให้ได้ภาพในช่วงจังหวะที่ดีของเหตุการณ์

อุปกรณ์การถ่ายภาพที่จำเป็นในกรณีนี้ควรเป็นเลนส์ที่สามารถเปลี่ยนทางยาวโฟกัสได้ (Zoom Lens) ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวในการเลือกขนาดระยะภาพช่างภาพจะไม่มีเวลาพอในการที่จะเลือกเปลี่ยนเลนส์ เพราะเหตุการณ์ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

การแก้ไขปัญหาทางด้านสภาพแสง ในกรณีการบันทึกภาพเหตุการณ์ที่มีแสงสว่างน้อย ช่างภาพอาจจำเป็นต้องตั้งค่าความไวแสงก่อนข้างสูง เช่น ASA 400 ขึ้นไป เพราะในหลายๆ กรณีการใช้แฟลชไม่สามารถทำได้เพราะเหตุการณ์อาจอยู่พ้นจากตำแหน่งที่ระยะแสงแฟลชส่องสว่างถึง

2.2.6 การถ่ายภาพข่าวกีฬาหรือสถานการณ์ที่บุคคลหรือเหตุการณ์มีความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

ภาพข่าวกีฬาเป็นภาพข่าวที่ต้องใช้ทักษะทางการถ่ายภาพในระดับสูงช่างภาพต้องเข้าใจกติกากองกีฬาประเภทนั้นๆ และต้องรู้ว่าช่วงใดของเหตุการณ์ของเหตุการณ์ที่มีคุณค่าของภาพข่าวในระดับสูง อีกทั้งต้องเฝ้าสังเกตอาการปฏิกิริยาของผู้ดูในสนามแข่งขันอีกด้วย หลักการสำคัญสำหรับการถ่ายภาพข่าวกีฬาและลักษณะของภาพข่าวกีฬาที่ดีพอจะประมวลได้ดังนี้

सननं पृथमेतिन (อ้างถึงใน กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) ในส่วนขององค์ประกอบของภาพข่าวกีฬานั้น ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาพข่าวกีฬาที่ดีว่า ภาพข่าวกีฬาที่นิยมนำลงพิมพ์ควรจะเข้าลักษณะดังต่อไปนี้

- ภาพที่แสดงให้เห็นท่าทางของนักกีฬาในระหว่างเล่นกีฬาเฉพาะตอนที่เด่นๆ ในขณะที่มีความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เพราะภาพเช่นนี้จะสามารถรายงานข่าวผู้สื่อข่าวของผู้ดูภาพด้วยความหมายที่ปรากฏในภาพเอง

- ภาพที่แสดงเรื่องราวตอนสำคัญของการเล่นหรือของการแข่งขันกีฬา เพื่อบรรยายเหตุการณ์ที่น่าสนใจในระหว่างการแข่งขันกีฬา

- ภาพที่แสดงกระบวนการเล่นกีฬาโดยต่อเนื่องกัน เฉพาะตอนที่ชวนดูตอนที่เข้าใจยาก และตอนที่ซับซ้อนอย่าง “ถึงพริกถึงขิง” เพื่อให้ผู้อ่านจะได้เข้าใจเรื่องราวและบรรยากาศของการแข่งขันได้โดยต่อเนื่องกัน

- ภาพที่เสนอตัวนักกีฬาที่เด่นๆ ในขณะเล่นกีฬา เพื่อแนะนำให้ผู้่านรู้จัก

- ภาพที่แสดงให้เห็นเหตุการณ์รอบๆ สนามในระหว่างการแข่งขันและภายหลังการแข่งขัน เช่นภาพคนดูที่แสดงอารมณ์และบรรยากาศของนักกีฬาฝ่ายแพ้และฝ่ายชนะ ภาพนักกีฬาที่เนื้อตัว เลอะเทอะเปียกปอนเดินคอตกเพราะแพ้กีฬา เป็นต้น

(กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) กล่าวว่า นักถ่ายภาพกีฬาที่มีความชำนาญมักปฏิบัติตามกฎเกณฑ์พื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการถ่ายภาพเหตุการณ์ต่างๆ ของกีฬาที่มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ดังนี้

- นักข่าวต้องรู้ถึงกีฬาประเภทนั้นๆ ดีพอประมาณ ผู้เล่นคนไหนสำคัญ การเล่นจะเป็นไปในรูปแบบใดยังเป็นผู้ที่หลงใหลในกีฬาประเภทนั้นๆ แล้วจึงทำได้ง่ายและดีกว่าการไม่รู้อะไรเลย

- นักข่าวสามารถใช้กล้องและอุปกรณ์อย่างชำนาญ เพื่อที่จะได้มุมจับภาพเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นในกีฬานั้นๆ เพียงอย่างเดียว โดยไม่ต้องกังวลเรื่องการใช้กล้อง

- นักข่าวต้องวางแผนการถ่ายภาพไว้ล่วงหน้าว่า ต้องไปอยู่ ณ ตำแหน่งใด ใช้อุปกรณ์อะไรบ้างและอื่นๆ อีกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ก่อนการแข่งขันจะเริ่มขึ้น

- นักข่าวต้องไม่เข้าไปใกล้นักกีฬาและผู้ตัดสิน หลีกเลี่ยงการกีดขวางการดูของผู้ชมและอยู่นอกสนามแข่งขันเสมอ

- นักข่าวต้องว่องไวมีความพร้อมอยู่เสมอ จับตามองเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน แต่บอกเรื่องราวได้ เช่นนักวิ่งอาจล้มก่อนถึงเส้น จ็อกกี้ตกจากหลังม้า นักข้ามกระเด็นออกจากรถและอื่นๆ อีกเป็นต้น เหตุการณ์ในกีฬาเป็นสิ่งที่ทำนายได้ยากก็จริง แต่นักถ่ายที่มีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าและเตรียมความพร้อมที่จะจับภาพได้ทันทั่วทิศตลอดเวลาจะสามารถรับผลตอบสนองด้วยภาพที่น่าตื่นเต้น

(กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) กล่าวว่าหลักการปฏิบัติที่จะช่วยให้การถ่ายภาพเป็นไปอย่างราบรื่นและสามารถช่วยให้ได้ภาพที่ดีมีดังนี้คือ

- นักข่าวต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของกล้องและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้เพื่อให้สามารถทุ่มเทความสนใจทั้งหมดไปที่เกมกีฬาและการบันทึกภาพ
- นักข่าวต้องเรียนรู้เกี่ยวกับกติกาของเกมที่กีฬาที่จะไปบันทึกภาพให้เข้าใจเสียก่อน
- นักข่าวต้องวางแผนการถ่ายไว้ล่วงหน้าและควรไปดูสถานที่หรือสนามการแข่งขัน
- นักข่าวต้องมีมุมมองอยู่ในใจ อาจทำเป็นบทบาทไว้ แล้วถ้าจะให้ดีควรมีเป้าหมายของเรื่องราวที่จะเสนอในภาพไว้ด้วย
- นักข่าวต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าจะสามารถเข้าไปในสนามเพื่อถ่ายภาพได้เพื่อกันความผิดพลาด เช่น มีบัตรอนุญาต มีบัตรผ่านประตู
- นักข่าวต้องไปถึงสนามก่อนเวลาและวางแผนการถ่ายตลอดจนหาที่ตั้งกล้องและเครื่องมือล่วงหน้าเท่าที่จะทำได้
- นักข่าวต้อง ระมัดระวังอย่าเข้าไปเกาะกะวาททางนักกีฬาหรือกรรมการในระหว่างการทำงาน และอย่าบังคนดู
- นักข่าวต้อง ไม่มัวแต่ตั้งหน้าตั้งตารับบันทึกภาพจนตัวเองอาจประสบอุบัติเหตุไม่คาดคิด เช่น ตกอัมฟันท์

(กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) นอกจากหลักการดังกล่าวแล้ว การจับจังหวะการเคลื่อนไหวของนักกีฬาก็น่าจะให้ความสำคัญ ได้ให้ความคิดเห็นว่า ภาพนิ่งที่ให้ความหมายเคลื่อนไหว ภาพนิ่งที่ถ่ายบันทึกในขณะที่เคลื่อนไหวจริงๆ บางภาพอาจมองเห็นท่าทางเหมือนกับอยู่จริงๆ หรือมิได้เคลื่อนไหวเลยภาพเช่นนี้ไม่ให้ความหมายอันแสดงความเคลื่อนไหวนับว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้ลงพิมพ์ ภาพที่ให้ความว่ากำลังเคลื่อนไหว อาจเป็นภาพที่นิ่งคมชัดทั่วทั้งสิ่งที่ถ่าย แต่อยู่ในลักษณะท่าทางที่แสดงให้เห็นว่ากำลังเคลื่อนไหวประเภทหนึ่งกับภาพนิ่งที่มองเห็นส่วนที่เคลื่อนไหวรวดเร็ว ไหว พร่า มัวหรือไม่ชัด ภาพเช่นนี้เรียกร่องสายตาของผู้ดูภาพได้ดีกว่าภาพที่คมชัดทั่วทุกส่วน จากแนวคิดที่ได้ประมวลมานี้ อาจสรุปได้ว่าหลักการถ่ายภาพกีฬาที่สำคัญมีดังนี้

- หลักของการคาดทำนายเหตุการณ์ของช่างภาพ ความสามารถในการทำนายเหตุการณ์ของช่างภาพ เป็นผลมาจากประสบการณ์ทางการกีฬา ที่มีอยู่ในตัวช่างภาพการถ่ายภาพกีฬาเพื่อให้ได้งานภาพที่มีคุณภาพสูงนั้นช่างภาพจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเกมกีฬานั้นอย่างเพียงพอ รู้จุดสนใจของการถ่ายภาพกีฬาแต่ละประเภทเช่น กีฬาที่เล่นเป็นทีมและมีอุปกรณ์กีฬาที่มีเส้นชัย กีฬาที่มีจังหวะความเคลื่อนไหว ทั้งนี้เพื่อที่ช่างภาพสามารถจัดการวางตำแหน่งและการกำหนดมุมกล้องได้อย่างเหมาะสม

- หลักการจับภาพกิริยาท่าทางในจังหวะที่หยุด (Peak Action) ซึ่งเป็นเทคนิคการถ่ายภาพแบบ Stop Action นั่นคือ การบันทึกภาพโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ไม่ต่ำกว่า 1/500 วินาที ทั้งนี้อาจใช้เลนส์ถ่ายไกลในการบันทึกภาพ เนื่องจากระยะห่างระหว่างกล้องกับนักกีฬามีค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในงานภาพถ่ายกีฬาที่ใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงคือสภาพแสงในสนามแข่งขันอาจไม่เพียงพอต่อการใช้ความเร็วชัตเตอร์ดังกล่าว ดังนั้นช่างภาพต้องเลือกใช้ค่าชดเชยรับแสง (F-Stop) ที่กว้างที่สุดและอาจต้องเลือกใช้ค่าความไวแสง (ASA) ที่สูงร่วมด้วย

- หลักศิลปะของการถ่ายทอดความรู้สึกเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการกีฬา เป็นเทคนิคการบันทึกภาพแบบหันกล้องตามการเคลื่อนไหวของประธานแสง (Panning) ร่วมกับการใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ การบันทึกภาพลักษณะนี้ ช่างภาพต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ไม่เกิน 1/60 วินาทีหรือต่ำกว่าจนถึง 1/15 วินาที ผลทางภาพที่ได้จะทำให้ฉากหลังเป็นเส้นพรัมว้างจนไม่เห็นรายละเอียดของฉากหลัง ในขณะที่ประธานภาพจะดูโดดเด่น ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวที่ดี การถ่ายภาพในลักษณะนี้ช่างภาพจะต้องมีความชำนาญในการเคลื่อนกล้องเคียงคู่กับการเคลื่อนไหวของประธานภาพ โดยที่ขณะทำการกดชัตเตอร์นั้น กล้องก็ยังคงเคลื่อนตามประธานภาพด้วย

นอกจากเทคนิคการ Pan กล้องแล้ว ยังมีเทคนิคการบันทึกภาพเคลื่อนไหวเพื่อผลพิเศษให้เกิดความพรัมว้างของภาพกิริยาท่าทาง (Blur Action) นักกีฬา เทคนิควิธีการคือ การกำหนดค่าความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำ วางกล้องบนขาตั้งกล้อง ทำการบันทึกภาพเหตุการณ์โดยไม่เคลื่อนไหวกล้อง ผลทางภาพที่ได้จะได้ภาพบรรยากาศในสนามแข่งขันที่คมชัด แต่ภาพนักกีฬาที่เคลื่อนไหวนั้นจะพรัมว้างไปตามทิศทางของการเคลื่อนไหว เทคนิคดังกล่าวนี้ไม่พบมากนักในงานภาพถ่ายกีฬาที่เป็นภาพข่าวเดียว แต่ก็ยังเป็นลักษณะข่าวกีฬาที่แสดงคุณค่าทางศิลปะของภาพกีฬาได้ดีและสามารถนำมาใช้ในงานประมวลภาพชุดเล่าเรื่องของงานข่าวกีฬาได้

การถ่ายภาพข่าวกีฬานับว่าจะมีพัฒนาการไปมากทั้งในแง่ของเทคนิคอุปกรณ์ทางการบันทึกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบันทึกภาพด้วยกล้องดิจิทัล SLR ซึ่งมีผลทางการถ่ายภาพที่ดีมาก สามารถปรับตั้งค่าความไวแสง (ASA) ได้ซึ่งช่วยให้การบันทึกภาพกีฬาในสภาพที่มีแสงสว่างน้อยทำได้ง่ายขึ้น โดยไม่จ้องกังวลกับค่าความไวแสงของฟิล์มที่ต่ำเกินไปสำหรับการถ่ายภาพเหตุการณ์ในสนามที่แสงสว่างน้อย นอกจากหลักการข้างต้นแล้ว ช่างภาพพึงให้ความสำคัญปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภทเช่น ปฏิบัติการของผู้ชมการแข่งขัน นักกีฬาเด่น หรือบรรยากาศอื่นๆ ในสนามแข่งขัน ซึ่งเป็นภาพที่อาจนำมาประมวลเข้ากันเป็นภาพชุดเล่าเรื่องเหตุการณ์ข่าวกีฬาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวมหกรรมการกีฬาใหญ่ๆ ที่มักมีพื้นที่สำหรับการ

2.2.7 การถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์ที่มีแสงสว่างน้อย

ภาพข่าวกิจกรรมการแสดงในอาคาร อาจเป็นกิจกรรมงานเลี้ยง งานเดินแฟชั่น กิจกรรมการแสดงดนตรี ละคร ซึ่งมักเป็นการถ่ายภาพตามสภาพแสงสว่างที่ผู้จัดงานได้เตรียมไว้ รวมทั้งสถานการณ์ที่มีแสงน้อยอื่นๆ เช่น ภาพข่าวการประชุมนัดประท้วงในเวลากลางคืน ข่าวอุบัติเหตุในเวลากลางคืน เป็นต้น ปัญหาสำคัญของการถ่ายภาพข่าวกิจกรรมการแสดงในอาคารคือสภาพแสงสว่างไม่เพียงพอ หากเป็นกิจกรรมงานเลี้ยง การใช้ไฟแฟลชช่วยในการบันทึกภาพสามารถทำได้ แต่หากเป็นการแสดงดนตรีหรือการละเล่น การใช้ไฟแฟลชเป็นสิ่งที่ไม่สมควร เนื่องจากแสงแฟลชรบกวนนักแสดงและบรรยากาศในการรับชมของผู้ที่ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ หรือในบางกรณีเช่น ภาพข่าวการประชุมนัดประท้วงที่เกิดตอนกลางคืน อาจอยู่ในระยะที่แสงแฟลชไม่สามารถส่องสว่างถึงบุคคลในเหตุการณ์ได้

เทคนิควิธีการที่สำคัญในการถ่ายภาพข่าวการแสดงโดยที่ไม่ใช้แฟลช คือการตั้งค่าความไวแสงสูง ไม่ควรมีค่า ASA ต่ำกว่า 400 โดยอาจสูงถึง 1600 หรือ ในกรณีการบันทึกภาพการแสดงให้ดูหยุดนิ่ง อาจจะใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ 1/60 และใช้ขนาดของช่องรับแสงที่กว้างที่สุด ซึ่งในเงื่อนไขนี้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ขาตั้งกล้อง แต่ปัญหาที่สำคัญกว่านั้นคือ การทำงานของระบบวัดแสง ในกรณีการแสดงที่มีไฟส่องนักแสดงเฉพาะจุด ช่วงภาพต้องเลือกระบบการวัดแสงแบบเฉพาะจุด (spot) ด้วย มิฉะนั้น จะทำให้ภาพนักแสดงสว่างเกินไป (over) อันเป็นผลมาจากการที่เครื่องวัดแสงคำนวณสภาพแสงความมืดจากนอกเข้ามาาร่วมด้วย ในส่วนของการเลือกใช้เลนส์ถ่ายภาพ ควรเลือกใช้เลนส์ที่สามารถปรับเปลี่ยนทางยาวโฟกัสได้เช่น เลนส์ซูมที่มีระยะทางยาวโฟกัสในระยะปานกลาง เพราะหากเป็นเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสสูง มักมีปัญหาในเรื่องของขนาดของช่องรับแสงที่แคบไปหรือเลนส์ดูดกลืนแสงมากไป อาจทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพในสภาพแสงน้อยได้

2.2.8 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายภาพข่าวหนังสือพิมพ์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับรายงานการวิจัยครั้งนี้ คือ

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าวและการรายงานข่าวฉบับนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการเขียนข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐได้ ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายภาพข่าวเบื้องต้น ตั้งแต่คุณภาพของภาพข่าว คำอธิบายภาพข่าว การถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์ต่างๆ เพราะการนำเสนอข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐนั้น รูปภาพที่ใช้จะต้องสวยงามครบองค์ประกอบภาพ สามารถสื่อความหมายได้ดี

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

ชวรัตน์ เลิศชัย (อ้างถึงใน ภัทรินทร์ วัชรนาศิริกุล, 2550) ในการสื่อสารนั้น สื่อมวลชนในฐานะของผู้ส่งสารจะสามารถดำเนินบทบาทให้ลุล่วงไปได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารของผู้รับสาร โดยปัจจัยพื้นฐานที่เป็นแรงผลักดันให้บุคคลเลือกเปิดรับสื่อ 4 ประการด้วยกัน คือ

1) ความเหงา ด้วยเหตุผลที่ว่าโดยปกติมนุษย์ต้องการเพื่อน ไม่สามารถอยู่ตามลำพังเพราะจะเกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัว จึงต้องหันมาสื่อสารกับผู้อื่น และในบางครั้งคนบางส่วนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมากกว่าที่จะอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งด้วยซ้ำ เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแท้ที่ไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือทางสังคมให้แก่ตนเอง

2) ความอยากรู้อยากเห็น เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นของตนเอง ไม่ว่าจะสิ่งที่ยากรู้นั้นมีผลกระทบต่อตนเองหรือไม่

3) ประโยชน์ใช้สอย มนุษย์มักเป็นผู้ที่เห็นแก่ตัว มักจะแสวงหาและเลือกรับรู้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง ทั้งในแง่การเสริมบารมี การช่วยให้สะดวกสบาย หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิง โดยจะเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least Effort) และได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด (Promise or Reward) ข่าวสารเหล่านี้ไม่ว่าจะให้คุณค่าในทางปฏิบัติหรือแม้แต่ความคิดก็สามารถหาได้จากสื่อมวลชน

4) ลักษณะเฉพาะของสื่อมวลชนทั่วไป นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับอายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ทัศนคติ ความคาดหวัง ความกลัว เป็นต้น ไม่สามารถสนองตอบความต้องการ ผู้รับสารแต่ละคนจะหันเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสื่อที่จะสนองความต้องการและทำให้ตนเกิดความพึงพอใจ

จากสาเหตุข้างต้นย่อมแสดงให้เห็นว่า โดยธรรมชาตินั้นบุคคลมีแนวโน้มในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งบุคคลยังต้องการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลเกิดความไม่แน่ใจในเรื่องหนึ่งมากเท่าใดความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งเพิ่มขึ้น

เดอ เฟลอร์ (อ้างถึงใน พิมพลอย บัจชัยโย, 2550) ได้สรุปเรื่องความต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) เอาไว้ว่า อย่างไรก็ตามมนุษย์เรานอกจากจะเลือกเปิดรับสารแล้วยังมีการแสวงหาข่าวสาร (Information Seeking) เพื่อสนองความต้องการของตนเอง เพราะทุกคนมีธรรมชาติที่

จะเปิดรับข่าวสารตลอดเวลา เพียงแต่จะเปิดรับสื่อใด อย่างไหน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ที่จะเป็นตัวกำหนด

- ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล แนวคิดนี้เป็นตัวกำหนดว่ามนุษย์มีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมาก โดยเฉพาะในด้าน โครงสร้างจิตวิทยาส่วนบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคิด ตลอดจนกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้ และการจูงใจ

- ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากมนุษย์มักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่สังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เพราะฉะนั้น ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามมักจะคล้อยตามกลุ่มในแง่ความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร แม้ว่าจะมีความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความแตกต่างทาง เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ แต่ก็ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความคลายตัวในการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาที่ไม่แตกต่างกัน

พีระ จิระโสภณ (อ้างถึง กัทรินทร์ วัชรนาศิริกุล, 2550) เมื่อบุคคลมีค่านิยม ประสบการณ์ ความต้องการที่ต่างกันไป สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะให้บุคคลเกิดกระบวนการเลือกสรรรับรู้ ข่าวสารต่าง กระบวนการเลือกสรร เปรียบเสมือนเครื่องกรองสารในการรับรู้ (Perception Filter) ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1) การเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) เป็นแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งสารใดแหล่งหนึ่งที่มีอยู่ด้วยกันหลายแห่ง โดยทั่วไปผู้รับสารมักเลือกเปิดข่าวสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความเชื่อ ทักษะคิด ความสนใจ และสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมของตน ก็จะก่อให้เกิดภาวะไม่สมดุลทางจิตใจที่เรียกว่า Cognitive Dissonance ซึ่งบุคคลอาจจะลดภาวะไม่สมดุลนี้ได้โดยเปลี่ยนทักษะคิด ความรู้ หรือพฤติกรรมแสดงออก หรือเลือกสรรข่าวสารที่ตรงกับความคิดเดิมของตนเอง

- 2) การเลือกรับหรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมา กล่าวคือ เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจ ทักษะคิด ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ การคาดหวัง ตามแรงจูงใจของตนเอง และตามสภาวะของร่างกายหรืออารมณ์ เป็นต้น

3) การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะสารที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะคติของตนเอง และมักลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ เรื่องที่ขัดแย้งหรือเรื่องที่ค้านกับความคิดของตนเอง การเลือกจดจำเนื้อหาของสารที่ได้รับ จึงเป็นการช่วยเสริมทักษะคติหรือความเชื่อเดิมของผู้รับสารให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงได้ยากขึ้น ดังนั้น กระบวนการเลือกสรรของผู้รับสาร จึงเปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filter) ข่าวสารในการรับของผู้รับสาร

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับรายงานการวิจัยครั้งนี้ คือ

สามารถนำความรู้ที่ได้จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการเขียนข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐได้ ช่วยให้ข้าพเจ้ามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของผู้อ่าน ว่าผู้อ่านนั้นมีพฤติกรรมอย่างไร และเราควรจะนำเสนอข่าวอย่างไร ให้เข้าถึงผู้อ่านได้มากที่สุด เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงในการนำเสนอข่าวบันเทิงต่อไป

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวบันเทิง

(วันทนา คณานุรักษ์, 2554) ข่าวบันเทิง คือ การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับวงการบันเทิง ดารา นักแสดง นักร้อง การถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร รวมถึงแฟชั่นการแต่งกายที่ดารานักแสดงหรือนักร้องเป็นผู้นำมาเผยแพร่

การนำเสนอข่าวบันเทิงนั้น นอกจากต้องการที่จะแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ในวงการบันเทิงแล้ว ยังต้องการให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านอีกด้วยจึงพบว่าผู้เขียนข่าวมักจะสอดแทรกความรู้สักส่วนตัวลงไปในช่วงในรูปแบบของการวิจารณ์ กระทบทกระเทียบ ดิชม และเสนอแนะ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามผู้เขียน ซึ่งแตกต่างจากข่าวอื่นๆ เช่น ข่าวการเมืองหรือข่าวอาชญากรรม ที่ต้องเสนอแต่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น ข่าวบันเทิงมักจะมีการนำเสนอภาพข่าวในลักษณะเพื่อประเมินคุณค่าของข่าว

รูปแบบการนำเสนอข่าวบันเทิงออกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) รูปแบบข่าวเพื่อนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวในแวดวงศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง และ (2) รูปแบบคอลัมน์ เพื่อนำเสนอความคิดเห็นของคอลัมนิสต์ (Columnist) ในการวิพากษ์วิจารณ์ ดิชม ผลงานศิลปวัฒนธรรม และบันเทิง

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (อ้างถึงใน วันทนา คณานุรักษ์, 2554) ประเด็นการนำเสนอข่าวบันเทิง มีทั้งในเชิงสร้างสรรค์ที่ควรนำไปปฏิบัติและไม่สร้างสรรค์พึงหลีกเลี่ยงมีดังต่อไปนี้

2.4.1 ประเด็นข่าวบันเทิงที่สร้างสรรค์

- ประเด็นข่าวเกี่ยวกับผลงาน ได้แก่ การกล่าวถึงรายละเอียดของผลงานของดารา ศิลปิน นักร้อง นักแสดง และประเด็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการทำงานของดารา ศิลปิน นักร้อง นักแสดง ตลอดจนประเด็นเรื่องความไฝฝืน ทิศทางในอนาคตของธุรกิจหรือการสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งการนำเสนอเกี่ยวกับเทคนิคการผลิต

- ประเด็นข่าวทางธุรกิจอุตสาหกรรมทางศิลปวัฒนธรรม และทางบันเทิง ได้แก่ การขยายองค์กร การเปิดธุรกิจใหม่ การทำธุรกิจระหว่างประเทศด้านศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง

- ประเด็นเกี่ยวกับผลของงานที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างแรงบันดาลใจหรือการเป็นแบบอย่างที่ดี (Idol) ให้กับเด็กและเยาวชน

2.4.2 ประเด็นข่าวบันเทิงที่ไม่สร้างสรรค์หรือสุ่มเสี่ยงผิดจรรยาบรรณ

- ประเด็นการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ที่อยู่ในรายการข่าวหรือละคร ในลักษณะ “โฆษณาแฝง” (Advertorial) ทั้งนี้ในส่วนนี้ไม่เกี่ยวกับการซื้อพื้นที่การโฆษณาตามปกติ ในรายการซึ่งมีสปอต (Spot) ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ในปัจจุบันมีการทำให้สินค้าบันเทิงเป็นข่าวมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคเสียประโยชน์ในโอกาสที่จะได้รับชมความบันเทิงโดยไม่มีโฆษณาแฝง

- ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของศิลปิน ดารา นักร้อง นักแสดง
- เรื่องชู้สาวดารา เช่น การแอบแต่งงาน การแอบหมั้น การแอบจดทะเบียนการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ-เป็นทอม ดี เกย์ เป็นเลสเบียน เป็นกระเทย แปลงเพศ (สาวประเภทสอง) การเป็นเด็กเสี่ย การขายตัว เป็นต้น

- เรื่องการเที่ยวกลางคืน เสเพลของดารา นักร้อง ศิลปิน นักแสดง เป็นต้น
- เรื่องยาเสพติด ของดารา นักร้อง ศิลปิน นักแสดง เช่น การค้ายาเสพติด การติดยาเสพติด การปร่าตั๋ยยาเสพติด เป็นต้น

- เรื่องการทำศัลยกรรมร่างกายของดารา นักร้อง ศิลปิน นักแสดง เป็นต้น
- เรื่องสำส่อนทางเพศ ของดารา นักร้อง ศิลปิน นักแสดง
- เรื่องการทะเลาะวิวาท ของดารา นักร้อง ศิลปิน นักแสดง

2.4.3 ประเด็นร้อนแรงหรือประเด็นฉาวโฉ่

- นางแบบ โชว์เต้านมระหว่างเดินแบบ ดาราแต่งตัวโป๊ไปร่วมงานประกาศผลรางวัล ท้องก่อนแต่ง การทำแท้ง ภาพคลิป ภาพตกแต่งหรือรัทซ์ เป็นต้น

ประเด็นข่าวที่ไม่สร้างสรรค์เหล่านี้ ไม่ใช่ไม่สามารถนำเสนอได้ แต่เมื่อนำเสนอควรมีลักษณะและรูปแบบของการนำเสนอข่าวและการให้ประโยชน์ในแง่ข้อคิดดูหาหรับแก่ผู้อ่านมากกว่าการนำเสนอโดยปราศจากให้ข้อคิด เนื่องจากแม้ข่าวประเด็นเหล่านี้มีคุณค่าข่าวสูง ผู้อ่าน

อยากรู้ อยากเห็น ก็ตาม แต่เป็นประเด็นที่สัมพันธ์ต่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และการพิจารณาบรรณแห่งวิชาชีพของสื่อมวลชนรวมทั้งการไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดีให้สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเด็กและเยาวชน

(ดวงกมล เทวะพิทักษ์, 2554) ข่าวบันเทิงมีลักษณะของการบอกเล่าเหตุการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมดารา นักแสดง ศิลปินแขนงต่างๆ มีการจัดระเบียบ การเรียงลำดับความเหมาะสมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับชมอย่างมีระเบียบแบบแผน แนวคิดในการกำหนดคุณลักษณะ Journalistic จึงมีประโยชน์อย่างมากในการวิจัยเนื่องจากจะเป็นกรอบช่วยให้นิยามหรือคำจำกัดคำว่า ลักษณะเนื้อหาข่าวสาร ได้ชัดเจนขึ้น เพื่อแบ่งแยกต่อไปว่า อะไรบ้างในข่าวบันเทิงที่เป็นลักษณะเนื้อหาข่าวสาร และสามารถอธิบายได้อย่างกว้างสำหรับใช้ประกอบงานของผู้เขียนต่อไป

ปยุตต์ วัฒนรัตน์ (อ้างถึงใน ภัทรินทร์ วัชรตนาศิริกุล, 2550) ข่าวบันเทิง เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับความบันเทิงหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ เพลง ละคร ภาพยนตร์ หนังสือ หรือการทำกิจกรรมของบุคคลที่อยู่ในวงการบันเทิง เช่น นักร้อง ดารา นักแสดง นักเขียน หรือบุคคลอาชีพอื่นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง เช่น นักกีฬา นักการเมือง เป็นต้น ส่วนใหญ่การรายงานข่าวมักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการผลิต หรือออกผลงานชิ้นใหม่ของศิลปินที่นำเสนอต่อสาธารณชน หรือผลงานดีเด่นของดารา นักร้อง นักแสดง ซึ่งมักจะเน้นในเรื่องของการจำหน่ายผลงาน การแจ้งให้ทราบถึงการแสดง การเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ

มาลี บุญศิริพันธ์ (อ้างถึงใน ภัทรินทร์ วัชรตนาศิริกุล, 2550) แม้หนังสือพิมพ์จะเป็นสื่อข่าวสาร แต่ภาระหน้าที่หลักอีกประการหนึ่ง คือ การให้ความบันเทิง ผู้อ่านได้รับความบันเทิงจากการอ่านเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์และความรู้สึก และพักผ่อนสมองไปในเวลาเดียวกัน

ภัทรินทร์ วัชรตนาศิริกุล (2550) เนื้อหาด้านบันเทิง หมายถึง ข้อเขียน และภาพการนำเสนอในหน้าบันเทิงของหนังสือพิมพ์ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ความบันเทิง ผู้ที่คลุกคลีในวงการบันเทิง ผู้ผลิตอุตสาหกรรมบันเทิง ผลงานด้านบันเทิง รวมทั้งความเคลื่อนไหวและกิจกรรมต่างๆ ในวงการศิลปะบันเทิงในหน้าบันเทิงของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์

รูปแบบการนำเสนอ หมายถึง ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาหน้าบันเทิงในหน้าบันเทิง โดยแบ่งเป็นรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการบันเทิง ทั้งนี้รวมถึงภาพประกอบข่าวด้วย
- ภาพข่าว คือ ภาพที่บอกเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในวงการบันเทิงที่เกิดขึ้นจริง และมีคำบรรยายภาพว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

- บทความพิเศษ คือ การเรียบเรียงคำพูดจากบทสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งผู้ถามและผู้ตอบ หรือคำถามเดียวกันแต่มีผู้ตอบหลายคน
- คอลัมน์ประจำ คือ งานที่เขียนขึ้นโดยผู้เขียนประจำ (Columnist) ซึ่งเจ้าของคอลัมน์จะสอดแทรกความคิดเห็นลงไป โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับวงการบันเทิงในทุกแง่มุม เช่น คอลัมน์บันเทิงไทยรัฐ
- คอลัมน์ซุบซิบ คือ งานเขียนที่มีเนื้อหาล้อเลียน กระแซะเข้าหาเหยื่อที่อยู่ในวงการบันเทิงโดยไม่มีแหล่งข่าวที่ชัดเจน เช่น คอลัมน์อึ้งยงเหย่คารา ในไทยรัฐ คอลัมน์ วงเวียนคารา ในเดลินิวส์
- รายงานพิเศษ คือ รายงานที่สืบเนื่องจากข่าว หรือรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิงที่น่าสนใจ โดยผู้สื่อข่าวเขียนด้วยภาษาที่มีสีสันเร้าอารมณ์ เช่น รายงานเบื้องหลังการถ่ายทำ
- คอมเมนต์ตอบจดหมาย คือ การตอบจดหมายของผู้อ่านที่เขียนเข้ามาถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวงการบันเทิงเช่น คอลัมน์ก๊วก๊กช่วยเกา ในไทยรัฐ
- อื่นๆ เช่น รายงานอันดับหนังทำเงิน (Box Office) ของอเมริกา รายงานอันดับเพลง